

Přílohy

1. Přehledová tabulka pro komparativní analýzu

Státy		Česká republika	Rakousko	Slovensko	Švédsko
Kritéria	<i>Jakou formu vlastnictví má sociální bydlení?</i>	nájemní bydlení (zdroj: Poláková, 2006)	nájemní bydlení (zdroj: Mundt, 2016)	nájemní bydlení (zdroj: Přehled systémů sociálního bydlení ve vybraných evropských zemích a jejich komparace, 2018)	nájemní bydlení (zdroj: Laino, 2011)
		Česká republika	Rakousko	Slovensko	Švédsko
	<i>Jaký je legislativní rámec sociálního bydlení?</i>	V zemi není zaveden legislativní rámec sociálního bydlení.	SB je upravováno následujícími zákony: 1. Nájemní právo 2. Zákon o kondominiu 3. Zákon o bydlení s omezeným 4. Občanský zákoník (zdroj: Ammand, 2005)	SB je tvořeno a upravováno následujícími zákony: 1. Zákon č. 182/1993 Z. z. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky o vlastníctve bytov a nebytových priestorov 2. Zákon č. 607/2003 Z. z., o štátnom fonde rozvoja bývania 3. Zákon č. 443/2010 Z. z., o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní 4. Zákon č. 90/2016 Z. z., o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov	V zemi není zaveden legislativní rámec sociálního bydlení.
		Česká republika	Rakousko	Slovensko	Švédsko
	<i>Jaký je počet sociálních bytů v dané zemi?</i>	22 827 (počet sociálních bytů pořízených se státní investiční podporou mezi lety 1998 a 2018; zdroj: Bydlení v České republice	944 100 (údaj o počtu sociálních bytů pro rok 2020; zdroj: Cost-based social rental housing in Europe, 2021)	1 234 592 domů a 2 235 586 bytů (údaj pro rok 2021, informace o počtu sociálních bytů nebyla nalezena; zdroj: SODB2021 –	4 978 239 příbytků (jedná se o celkový počet všech typů obydlí pro rok 2019; zdroj: Nearly 5 million

		v číslech (srpen 2019), 2019)		Sčítanie obyvateľov, domov a bytov)	dwellings in Sweden, 2020)
		<i>Česká republika</i>	<i>Rakousko</i>	<i>Slovensko</i>	<i>Švédsko</i>
	<i>Jakým způsobem je sociální bydlení financováno?</i>	program IROP, státní dotace (zdroj: Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025, 2015)	bankovní úvěry, daň ze mzdy, developerský kapitál, dlouhodobé veřejné půjčky, vlastní kapitál nájemce (zdroj: Financing of Social Housing, 2013)	nenávratné příspěvky, státní dotace, zvýhodněné půjčky, zvýhodněné úvěry (zdroj: Zákon č. 443/2010 Z. z., o dotáciích na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní)	příjmy z nájmu (zdroj: Laino, 2011)
		<i>Česká republika</i>	<i>Rakousko</i>	<i>Slovensko</i>	<i>Švédsko</i>
	<i>Je získání přístupu k sociálnímu bydlení podmíněno nějakými nároky?</i>	Ano, je. Nároky na získání přístupu k sociálnímu bydlení vycházejí z Evropské typologie bezdomovectví ETHOS, která definuje 4 situace, kdy se osoba nachází v bytové nouzi. (zdroj: Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025, 2015)	Ano, je. Pro přístup k sociálnímu bydlení jsou uplatňovány určité příjmové limity, které jsou definovány různými schémata propagace jednotlivých spolkových zemí. Poskytovatelé s omezeným ziskem musí také uplatňovat další sociální kritéria určující prioritu při přidělování obydlí (zdroj: Laino, 2011).	Ano, je. Přístup k sociálnímu bydlení je podmíněn nároky uvedenými v § 22 Zákona č. 443/2010 Z. z., o dotáciích na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní.	Ne, není.
		<i>Česká republika</i>	<i>Rakousko</i>	<i>Slovensko</i>	<i>Švédsko</i>
	<i>Kdo je poskytovatelem služby?</i>	obce, nestátní neziskové organizace	bytové organizace s omezeným ziskem (LPHAs), obce, ziskoví poskytovatelé	Obce (zdroj: Social Housing in Europe, 2010)	obecní bytové společnosti (zdroj: Laino, 2011)

			(zdroj: Financing of Social Housing, 2013)		
		Česká republika	Rakousko	Slovensko	Švédsko
	Kdo je příjemcem služby?	osoby s nízkými příjmy (zdroj: Sociální bydlení v ČR, 2021)	skupiny osob, které jsou definovány na základě určitých příjmových limitů stanovených dle schémat jednotlivých federálních provincií (zdroj: Laino, 2011)	osoby s nízkými příjmy, osoby ve znevýhodněném společenském postavení (zdroj: Konceptia štátnej bytovej politiky do roku 2020, 2015)	kdokoliv (zdroj: Lind, 2017)
		Česká republika	Rakousko	Slovensko	Švédsko
	Kdo je vlastníkem sociálních bytů?	obce (zdroj: Konceptce sociálního bydlení České republiky 2015-2025, 2015)	neziskový sektor (bytová družstva), veřejný sektor (obecní byty) (zdroj: Reinprecht, 2007)	obce (zdroj: Přehled systémů sociálního bydlení ve vybraných evropských zemích a jejich komparace, 2018)	obce (obecní bytové společnosti; zdroj: Magnusson, 2008)
		Česká republika	Rakousko	Slovensko	Švédsko
	Kdo zodpovídá za organizační rámec sociálního bydlení?	krajské úřady (koordinace a metodika v oblasti sociální práce a sociálních služeb), MF (oblast daňové politiky, a to zejména daň z nemovitosti, rozpočtové určení daní, cenová problematika), MMR (oblast politiky bydlení, rozvoje domovního a bytového fondu)	bytové organizace s omezeným ziskem (LPHAs) (oblast poskytování sociálního bydlení), obce (oblast poskytování sociálního bydlení), ziskový poskytovatelé (oblast poskytování sociálního bydlení) (zdroj: (Financing of	kraje (oblast péče a rozvoje svého území a péče o potřeby svých občanů, zdroj: Zákon č. 302/2001 Z. z., o samosprávných krajoch), MDV SR (oblast státní bytové politiky, správa Státního fondu na rozvoj bydlení, zdroj: Přehled systémů sociálního bydlení ve vybraných evropských zemích a jejich komparace,	obce (oblast poskytování sociálního bydlení, zdroj: Magnusson, 2008)

		<p>působnost ve věcech nájmu bytů a nebytových prostor), MPO (oblast živnostenského podnikání, výroby stavebních hmot, stavební výroby, energetiky apod.), MPSV (oblast péče o občany vyžadující zvláštní pomoc, sociální péče, sociálních služeb a nepojistných dávkových systémů), MS (oblast občanského zákoníku), MV (oblast garance práv zákona o obcích a obecních zřízeních č. 128/2000, ve znění pozdějších předpisů a úkony s tím spojené), MŽP (oblast ochrany životního prostředí spojena s legislativou v oblasti energetiky ve vztahu k domácnostem), obce (péče o rozvoj území a o potřeby svých občanů), NNO (oblast poskytování sociálního bydlení), ÚP</p>	<p>Social Housing, 2013); stát společně se spolkovými zeměmi (oblast legislativy sociálního bydlení) (zdroj: Ammand, 2005)</p>	<p>2018), města a obce (oblast poskytování sociálního bydlení, oblast rozhodování o územním plánování měst a venkovské výstavby apod., zdroj: Přehled systémů sociálního bydlení ve vybraných evropských zemích a jejich komparace, 2018; Hojsík, 2010), sociální služby společně s NNO (oblast poskytování sociálního bydlení, zdroj: Přehled systémů sociálního bydlení ve vybraných evropských zemích a jejich komparace, 2018), stát (oblast úpravy a korekce rozvoje sociálního bydlení, zdroj: Přehled systémů sociálního bydlení ve vybraných evropských zemích a jejich komparace, 2018)</p>	
--	--	--	---	---	--

		<p>ČR (poskytování odborného poradenství, výkon činnosti v oblasti sociální práce, poskytování nepojistných sociálních dávek) (zdroj: Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025, 2015)</p>			
		Česká republika	Rakousko	Slovensko	Švédsko
	Uplatňuje (nebo někdy uplatňovala) země přístup Housing First?	ano (zdroj: Sociální bydlení v ČR, 2021)	ano (zdroj: 1.3. Housing First in Europe)	ano (zdroj: Housing First – Nadácia DEDO)	ano (zdroj: 1.3. Housing First in Europe)

Tabulka posuzovaných kritérií systému sociálního bydlení v konkrétních zemích Evropské unie

2. Přepis rozhovoru¹ a ukázka kódování

<p>Tazatel</p> <p>Na úvod mám otázku, která zní "Co v současném českém prostředí považujete za nejzásadnější problém v oblasti sociálního bydlení?"</p> <p>Respondent 4</p> <p>Tak v první řadě je to určitě absence zákona o sociálním bydlení nebo nějaké legislativy, která by nám tady ukotvila dostupné bydlení jako takové.</p> <p>Nebo vůbec něco jako národní strategii nebo prostě něco, aby bylo jasně vymezené, že se Česká republika věnuje (sociálnímu bydlení) a alokuje na to tolik a tolik prostředků a zdrojů. Takže tohle tady chybí jako první věc.</p> <p>A za druhé si myslím, že velmi podobně důležité je to, že většinová česká společnost ještě pořád nenahlíží na sociální bydlení jako na nějakou pozitivní věc, ale spíše je to spojované s nějakými "hejty" (nenávisť) nebo respektive nějakým nepochopením toho konceptu.</p>	<p>ABSENCE LEGISLATIVNÍ ÚPRAVY SOC. BYDLENÍ V ČESKÉM PROSTŘEDÍ</p> <p>ABSENCE KONCEPCE SOC. BYDLENÍ V ČESKÉM PROSTŘEDÍ</p> <p>NEPOCHOPENÍ VÝZNAMU SOC. BYDLENÍ ČESKOU SPOLEČNOSTÍ</p>
---	---

¹ Rozhovor byl pořízen prostřednictvím audio nahrávky. Ta byla převedena do textové podoby. V rámci uvedeného textu byl v některých případech změněn slovosled, byly opraveny nespisovné výrazy a vyjmuty nadbytečná slova jako „prostě, jako, jakoby, jo“ atp. Text, který je uveden kurzívou v závorkách slouží k vysvětlení či upřesnění předchozího výrazu či kontextu věty. Vzhledem k tomu, že způsob, jakým respondent odpovídal (jaká užíval slova, kdy zazněly pomlky atp.) neslouží primárnímu účelu rozhovoru (nejedná se o lingvistický, ani psychologicky orientovaný výzkum), nepředstavují úpravy textu zkreslení dat.

<p>Jasně, říká se, že Česká republika je hodně založená na principu zásluhovosti a myslím si, že to je právě i ten hlavní rys toho, že se něco dává lidem, kteří si to nezaslouží a dává se jim to zadarmo.</p>	<p>UPLATŇOVÁNÍ PRINCIPU ZÁSLUHOVOSTI V ČESKÉM PROSTŘEDÍ</p>
<p>Takže tady ta nálada v té společnosti samozřejmě nepřispívá tomu, aby byla politická vůle víc rozšiřovat sociální bydlení u nás v České republice.</p>	<p>NEGATIVNÍ POSTOJ ČESKÉ SPOLEČNOSTI VŮČI SOC. BYDLENÍ</p>
<p>Myslím, že právě to nastavení společnosti má možná ještě větší váhu pro to, aby potom ti politici mohli jednat, protože samozřejmě,</p>	<p>VLIV POSTOJE ČESKÉ SPOLEČNOSTI NA POLITICKÉ AKTIVITY SMĚREM K SOC. BYDLENÍ</p>
<p>když je něco ve společnosti žádané nebo přijímané, tak samozřejmě i ti politici pak na tom mohou stavět nějaké své volební programy nebo něco takového.</p>	<p>VLIV POSTOJE ČESKÉ SPOLEČNOSTI NA POLITICKÉ AKTIVITY SMĚREM K SOC. BYDLENÍ</p>
<p>Tazatel</p> <p>Rozumím. Ta druhá otázka je vlastně naruby tady k té první a chtěla bych se Vás zeptat, jestli "Znáte nějaké dobré příklady praxe v sociálním bydlení v České republice?" A pokud ano, tak, jestli byste mohl nějaké z nich uvést.</p>	
<p>Respondent 4</p> <p>Určitě. Já si myslím, že, co je pozitivní, je, že různé obce a města s tím (sociálním bydlením) začaly i přestože nemají tu</p>	<p>ANGAŽOVANOST ČESKÝCH MĚST A OBCÍ PŘI REALIZACI SOC. BYDLENÍ</p>

legislativu za zády, o kterou by se mohli opřít.

Určitě, co si myslím, že tomu hodně pomáhá, tak je od roku, já nevím 2017, pilotní testování koncepce sociálního bydlení. Tady to byl vlastně projekt, který podporoval sociální bydlení Housing First v nějakých teď nevím, jestli 14 obcí v České republice a na to potom navazovala od roku 2019/20 třeba ta výzva 108 z operačního programu zaměstnanosti, která byla přímo zaměřena na Housing First a tu realizuje dalších 13 obcí.

Je to celkem nějakých 16 projektů a co je důležité, tak teď třeba proběhla konference, a to v Praze dvacátého třetího a dvacátého čtvrtého tento týden (*května*) a byly tam představeny nějaké výsledky a myslím si, že ta města si fakt vedou dobře, jo, jakože různě.

Každý ten projekt se třeba malinko liší už tou cílovou skupinou nebo sestavením toho týmu, ale přináší do toho určité inovace.

A hlavně tím, že těch měst už začíná být víc, tak dávají najevo, že v těch našich městech je to potřeba, protože tady máme ty lidi, ty cílové skupiny, které jsou vyloučené z bydlení, z nějakého jakoby standardního bydlení.

REALIZACE PŘÍSTUPU HOUSING FIRST V ČR

INOVACE V SOC. BYDLENÍ V ČESKÉM PROSTŘEDÍ

ČESKÁ MĚSTA AKCENTUJÍCÍ POTŘEBNOST SOC. BYDLENÍ V ČESKÉM PROSTŘEDÍ

<p>Aspoň to dělají na vlastní pěst, a to si myslím, že je strašně super, že se to aspoň na těch lokálních úrovních daří prosazovat a věřím, že to není vůbec jednoduché. Obzvláště, co se týče politického mindsetu (<i>přístup, postoj, pohled na věc</i>).</p> <p>Tazatel</p> <p>A mohla bych se Vás zeptat na název nějaké z těch obcí? Třeba i více příkladů. Já už jsem o tom slyšela, ale aby to bylo součástí rozhovoru. Tak kdybyste si na nějakou z nich vzpomněl.</p> <p>Respondent 4</p> <p>Něco, co se mi hodně líbilo, tak se mi líbí, jakým způsobem jde Jihlava, hodně Plzeň.</p> <p>Plzeň dělá fakt skvělou praxi, a navíc tam velmi dobře pracuje propojení sociálního a bytového odboru, respektive oni mají společný spolek a on se spojil až po čase</p> <p>, a to si myslím, že tam velmi dobře probíhá – ta komunikace mezi různými aktéry.</p> <p>Mají tam i dobře nastavené, jak prošetřovat třeba stížnosti nebo nějaké spory, co se týče sousedského soužití.</p> <p>A pak ještě České Budějovice se mi líbí, jak to dobře dělají.</p>	<p>PROSAZOVÁNÍ PRAXE SOC. BYDLENÍ NA ČESKÉ LOKÁLNÍ ÚROVNI</p> <p>PŘÍKLAD MĚST PROSAZUJÍCÍCH SOC. BYDLENÍ – JIHLAVA, PLZEŇ</p> <p>PROPOJENÍ SOCIÁLNÍHO A BYTOVÉHO ODBORU VE MĚSTĚ PLZEŇ</p> <p>EFEKTIVNÍ KOMUNIKACE MEZI RŮZNÝMI AKTÉRY SOCIÁLNÍHO A BYTOVÉHO ODBORU VE MĚSTĚ PLZEŇ</p> <p>PŘÍKLAD ČESKÉHO MĚSTA PROSAZUJÍCÍHO SOC. BYDLENÍ – ČESKÉ BUDĚJOVICE</p>
--	---